

Izglītības iestādēm un vecākiem ar bērniem jāpārrunā rīcība jebkuru apdraudējumu gadījumā

Publicēts: 25.02.2022.

Mūsdienu pasaulē krīze var pienākt negaidot - dabas katastrofas, plūdi, satricinājumi elektroniskajā vidē un citi notikumi, kuru rezultātā var tikt apgrūtināts ikdienas dzīves ritums. Tāpēc arī skolu izglītības programmās šiem jautājumiem ir pievērsta īpaša uzmanība, mācot atpazīt arī dažādus draudus, un, balstoties uz pieredzi un iegūtajām zināšanām, prast pareizi rīkoties. Valsts izglītības satura centrs atgādina, ka drošības jautājumi ir ietverti vispārējās izglītības satura visos vecuma posmos un rosina izglītības iestādes koordinēt drošības jautājumu aktualizāciju katrā no izglītības posmiem, kā arī pievērst uzmanību skolēnu psihoemocionālajam stāvoklim, piemēram, spējai atpazīt savas emocijas un atbilstoši rīkoties.

Ceturtdienas rīts visai pasaulei atnāca ar satraucošu ziņu par Krievijas militāru uzbrukumu Ukrainai, kas ir vērtējama ne tikai pret Ukrainas suverenitāti, bet arī pret demokrātiskas sabiedrības pamatvērtībām. Sociālajos medijos līdzās satraukumam vecāki pauž bažas un neziņu par to, kā šādās situācijās runāt ar bērniem, mazināt trauksmi un radīt drošības sajūtu. Izglītības un zinātnes ministrija atgādina, ka šobrīd ikvienam no mums ir svarīgi atcerēties par nosvērtu un līdzsvarotu rīcību, par nepieciešamību turpināt dzīvot un strādāt ierastajā ritmā. Izglītības iestāžu, interešu izglītības un sporta norises ieņem lielu un svarīgu vietu bērnu un jauniešu dzīvē, tāpēc stabilitāte šajās jomās vairo drošību par situāciju Latvijā kopumā. Ir būtiski uzsvērt tos faktorus, kas veido mūsu valsts kopējo drošību - esam NATO un ES dalībvalsts, paši turpinām stiprināt savu aizsardzību, kā arī mums ir spēcīgi Eiropas un Transatlantiskie sabiedrotie.

Izglītības iestāžu rīcībā ir plašs materiālu klāsts, lai profesionāli un mierīgi runātu un izskaidrotu bērniem un jauniešiem par nepieciešamo rīcību dažādās neparedzētas situācijās. Jau 2020. gada vasarā Aizsardzības ministrija laida klajā bukletu ["Kā rīkoties krīzes gadījumā"](#), kas izstrādāts ciešā sadarbībā ar Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestu (VUGD), Neatliekamās medicīniskās

palīdzības dienestu, Valsts policiju un Valsts robežsardzi, kā arī citiem sadarbības partneriem un nevalstiskajām organizācijām. Buklets sagatavots, ieviešot visaptverošu valsts aizsardzības sistēmu, kuras mērķis ir nodrošināt visas sabiedrības iesaisti krīzes plānošanā un pārvarēšanā.

Arī Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests ir sagatavojis [informatīvi izglītojošus materiālus](#) bērniem un jauniešiem, aicinot vecākus un pedagogus izskatīt materiālus un piedāvāt bērniem prezentācijas, testus un izdrukājamas darba lapas, kas ļauj interesantā veidā izprast svarīgu informāciju par drošību.

Viens no faktoriem, kas veido sabiedrības drošību, ir spēja atrast patiesus informācijas avotus un pielietot kritisko domāšanu, analizēt faktus. Šīs prasmes ir ārkārtīgi svarīgas ne tikai Krievijas izraisītā kara apstākļos. [Kultūras ministrija](#) aicina kritiski izvērtēt informāciju sociālajos medijos, jo bailēs, dusmās un arī neziņas apstākļos viegli var vairoties viltus ziņas un dezinformācija, tāpēc svarīgi ir sekot uzticamiem un pārbaudītiem informācijas avotiem.

Lai arī Latvijai šobrīd nepastāv tieša militāra uzbrukuma draudi, tāpat kā līdz šim ir būtiski sekot līdzi saņemtajiem e-pastiem, neatvērt aizdomīgus ziņojumus, lietot uzticamus interneta savienojumus, saziņas tīklus un drošas paroles, īpaši par šiem piesardzības pasākumiem atgādinot bērniem un jauniešiem.

Savukārt Izglītības kvalitātes valsts dienests atgādina, ka, ikdienārūpējoties par bērnu drošību, izglītības iestādes vadītājam ir svarīgi aktīvi un regulāri sadarboties ar atbildīgajām valsts un pašvaldības institūcijām, izglītības iestādes dibinātāju un vecākiem. Lai nodrošinātu bērnu un darbinieku tiesības uz dzīvībai un veselībai drošiem apstākļiem, izglītības iestādē jābūt izstrādātiem un redzamās vietās izvietotiem evakuācijas plāniem un informācijai par operatīvo dienestu izsaukšanu. Gan skolēniem, gan darbiniekiem jāzina, kur šī informācija atrodas, kā rīkoties, kāds ir evakuācijas plāns un kā izsaukt operatīvos dienestus. Tāpat izglītības iestādes vadītājs organizē izglītojošus pasākumus par drošības jautājumiem, nekavējoties ziņo attiecīgajām valsts vai pašvaldību institūcijām par iespējamiem draudiem un veic citas nepieciešamās darbības, lai bērni un pedagogi justos droši un būtu informēti par nepieciešamo rīcību jebkāda apdraudējuma gadījumā.

Lai palīdzētu pedagogiem atpazīt ikdienišķas situācijas un pieaugušo sarunas, kas var radīt trauksmi un nedrošību dažāda vecuma skolēnos, un piedāvātu modeļus, kā veiksmīgi veidot ar skolēniem un viņu vecākiem komunikāciju par krīzes situācijām, Izglītības un zinātnes ministrija nākamajā nedēļā organizēs šīm tēmām veltītu vebināru "Emociju viesistaba", kas būs skatāms Facebook tiešraidē. Par precīzu norisies laiku informēs tuvākajā laikā.

Vecāki arī aicināti iepazīties ar Pusaudžu un jauniešu centra speciālistu sagatavoto bukletu "[Kā runāt ar bērniem par karu](#)". Bukletā apkopoti speciālistu ieteikumi un atbildes uz bērnu biežāk uzdotajiem jautājumiem, kas ļaus vecākiem saglabāt nosvērtību un sniegt bērniem pārlicību, ka arī lielu briesmu gadījumā vecāki spēs parūpēties par viņu drošību.

<https://www.izm.gov.lv/lv/jaunums/izglitibas-iestadem-un-vecakiem-ar-berniem-japarruna-riciba-jebkuru-apdraudejumu-gadjuma>